

Codi ètic

Federació Salut Mental Catalunya

2022

Codi ètic

Federació Salut Mental Catalunya

2022

La Federació Salut Mental Catalunya, creada al 1996, neix de la voluntat d'unir esforços de les associacions de familiars i persones amb problemes de salut mental existents a Catalunya.

Les entitats federades tenen un tret comú i és que totes elles són fruit de la iniciativa social de la ciutadania (en aquest cas de persones amb problemes de salut mental i dels seus familiars) per a la realització i elaboració de productes i serveis que cobreixin les necessitats socials del col·lectiu i defensar-ne els seus drets civils i socials.

En aquest marc, la Federació i les associacions que la conformen tenen un lloc singular, però delimitat per un conjunt de principis específics (ètics i de conducta) que els donen identitat i coherència pròpies.

Aquest codi ètic és el resultat d'un procés de reflexió i treball col·lectiu que té com a objectiu convertir-se en una eina útil i inspiradora, tant per la Federació, com per les organitzacions que en formen part, ajudar a disposar d'unes pautes d'actuació per orientar, revisar i millorar les seves pràctiques, i ser una guia per a la ciutadania.

Aquest codi ètic és un document viu, obert al diàleg i al canvi, que invita a totes les persones a millorar-lo, aprofundir-hi i aplicar-lo en el seu dia a dia.

1. La Federació treballa per una finalitat d'interès general i la defensa de drets

La Federació i les entitats federades persegueixen la millora de la qualitat de vida de les persones amb problemes de salut mental i dels seus familiars, garantir-ne els seus drets (civils i socials), mitjançant l'acció unitària, la representació, la coordinació i el suport a les associacions de familiars i de persones amb problemes de salut mental a Catalunya, així com de la nostra societat en general ([vegeu Estatuts](#)).

2. Democràcia, foment de la participació interna i confiança

La Federació entén que la base principal de la seva força rau en les entitats i persones que en formen part i en les que de manera puntual i voluntària hi col·laboren, raó per la qual promou els mitjans i estratègies necessaris per estimular la participació i la formació del moviment associatiu en salut mental i de les persones participants.

Les relacions entre les persones i les entitats que formen part de la Federació es basen en una relació de confiança, de convenciment d'estar junts en un projecte comú i, per això, la bona fe i la bona relació entre les persones en són elements cabdals.

Les bases del funcionament democràtic són: a) **la igualtat**, tothom és igual dins la Federació sense cap tipus de discriminació per qüestions de raça, gènere, condició social i origen; b) **la llibertat d'expressió**, tothom té dret a exposar lliurement les seves idees; i c) **la sobirania de decisió**, les decisions es prenen per majoria, tot respectant el dret de les minories a manifestar-se, a defensar els seus postulats i limitant el vot ponderat. En aquest sentit, la Federació disposa de mecanismes transparents i participatius per constituir els òrgans de govern des d'una perspectiva de gènere.

La Federació és lliure d'escollir el tipus d'entitats que poden incorporar-se a la Federació, sempre que es respectin i comparteixin els principis d'aquest Codi ètic.

3. Compromís social i transparència

La Federació i les seves entitats associades són sensibles a les qüestions socials i mediambientals que afecten el nostre entorn i el món.

La transparència s'ha de reflectir en la vida interna i en la projecció externa de l'entitat. Per aquest motiu la Federació facilitarà informació periòdica sobre les línies d'actuació, els programes, els objectius, la quantitat i la forma d'obtenir recursos i la utilització dels fons, l'estat de comptes i el balanç econòmic estaran a disposició de qualsevol membre de la Federació.

La realització d'activitats econòmiques no pot ser contrària a les finalitats de la Federació i es farà sempre respectant la legislació vigent en cada moment.

4. Gestió respectuosa dels recursos humans

Els recursos humans de la Federació són fonamentalment les persones associades a les entitats membres de la Federació, els voluntaris, que col·laboren en la realització de les activitats i en el compliment de les seves finalitats i els professionals retribuïts en el desenvolupament de la seva tasca com a Federació.

El voluntariat és quelcom que cal cuidar i preservar per la seva important contribució. Per la seva banda, el personal remunerat ho ha de ser d'acord al conveni col·lectiu d'aplicació i als Estatuts dels treballadors, i cal evitar-ne la precarització (vegeu [Organigrama](#), [Pla d'Igualtat](#)).

5. La sostenibilitat de la Federació

La sostenibilitat té una dimensió social, medi ambiental i econòmica. Per aquest motiu la Federació perseguirà en tot moment l'augment del benestar dels associats (familiars i persones amb problemes de salut mental), de les associacions que en són membres, dels seus treballadors i de la comunitat on actua.

En aquest sentit, la Federació i les seves entitats tenen un compromís amb la qualitat, que consisteix a actuar amb professionalitat a tots els nivells per obtenir la màxima eficiència i eficàcia.

Pel que fa a la gestió dels recursos, la Federació farà un ús racional dels recursos i en tindrà en compte la seva naturalesa renovable i no renovable i els seus efectes.

Per altra banda, la Federació ha de ser sostenible econòmicament i financerament, mitjançant les activitats que li permetin la consecució de les seves finalitats, la contribució de les entitats membres i la captació de recursos. Activitats totes elles regulades pels criteris següents:

- Compromís de vetllar perquè la procedència dels fons no impedeixi la lliure actuació i no obstaculitzi l'assoliment dels objectius propis.
- Respecte a la voluntat dels donants pel que fa al destí final dels fons que aporten.
- Obligació de dur a terme avaluacions i auditories externes a l'organització.

6. Coherència de les activitats

Les activitats portades a terme per la Federació d'atenció a les persones, defensa de drets, formació, inserció laboral i social, participació i sensibilització han de ser coherents i tenir relació amb les nostres finalitats i la identitat de les entitats membres.

El beneficiari de les nostres activitats és la societat catalana però amb especial atenció envers les persones amb problemes de salut mental, els seus familiars i els professionals del sector, sense cap tipus de discriminació.

La Federació i les entitats que la formen són conscients del seu paper com a emissors d'opinió i, per això, tindran una especial cura en totes les seves informacions i actuacions exteriors que duguin a terme, per evitar la difusió d'un tipus de conductes contràries als drets humans i als principis democràtics.

En aquesta línia, la Federació i les entitats membres es comprometen a regular les seves pràctiques comunicatives d'acord amb les pautes següents:

- Situar com a protagonistes de la comunicació les persones.
- Tractar totes les persones amb el màxim respecte cap a la seva voluntat i dignitat.
- Assegurar un ús responsable de les imatges utilitzades en els processos comunicatius mitjançant la utilització d'imatges normalitzades de salut mental i que evitin l'estigmatització.
- Atedir-se a la Guia d'estil de Salut Mental Catalunya en els processos comunicatius, sense detriment de poder-ne seguir d'altres de caire inclusiu i respectuós (Obertament, Ajuntament de Barcelona, Consell Audiovisual de Catalunya, entre d'altres).
- Reflectir la diversitat de tota la ciutadania sense discriminar ningú pel seu origen, ètnia, gènere, creença, cultura, llengua, idees, condició, situació física o psíquica, orientació sexual o altres circumstàncies.
- Respectar el dret a l'honor, la intimitat i la pròpia imatge de les persones, en compliment de la Llei de protecció de dades vigent.
- Identificar sempre les contraparts o organitzacions sòcies i el seu personal, les persones i el lloc, per tal que qui rebí el missatge el pugui contextualitzar.

- Promoure la consulta i la comunicació a les contraparts o organitzacions sòcies en l'ús d'imatges.
- Tenir especial cura de la imatge dels infants.
- La Federació vetlla per fer un ús adequat de les dades personals de terceres persones a través dels diferents canals de recopilació, segons la Llei de Protecció de dades.

7. Relacions solidàries amb altres entitats del tercer sector

El reconeixement que la Federació i les seves entitats formen part d'un sector amb temàtiques comunes i bases similars és el substrat en què s'han d'edificar les relacions amb altres entitats del sector, sobre la base de la cooperació i la recerca de punts de trobada (complementarietat) per millorar l'activitat pròpia i evitar la duplicitat de tasques.

Un altre element indispensable en tota relació entre entitats és el respecte a l'autonomia i a la llibertat d'escollir el seu propi camí de cada una de les parts.

8. Relacions autònomes amb les administracions públiques i altres ens públics i/o institucions

La Federació té la funció d'influir en les institucions polítiques i administratives per impulsar canvis i actuacions que propiciïn l'assoliment dels objectius de cura, atenció, recuperació i respecte de la salut mental, i d'utilitat social. Pot coincidir o no amb les administracions públiques, altres ens i/o institucions en la persecució del seu objecte social, però l'autonomia i la presa de decisions de forma lliure i sobirana són dos trets inalienables als quals no podem renunciar.

9. Comissió de seguiment

L'aplicació en el dia a dia dels principis d'aquest codi ètic fa necessari disposar d'un espai de reflexió i deliberació, on es puguin plantejar aquelles situacions problemàtiques que vagin sorgint.

La Comissió de seguiment serà l'encarregada de portar a terme aquesta tasca de reflexió i deliberació per a l'aplicació dels principis i compromisos adquirits.

Les seves funcions seran les següents:

- Promoure el coneixement i l'adhesió al Codi ètic de les entitats que formen part de la Federació i dels seus professionals.
- Assessorar les entitats adherides al Codi ètic.
- Deliberar les qüestions ètiques que se li plantegin.
- Vetllar pel compliment del Codi ètic.
- Promoure i difondre exemples de bones pràctiques.
- Recopilar les actuacions realitzades i fer-ne difusió.
- Revisar periòdicament el Codi ètic i proposar modificacions si és necessari.

Des de la Federació s'obrirà convocatòria per formar part de la Comissió per un període mínim de quatre anys. A partir dels quatre primers anys de la seva formació i entrada en funcionament, la Comissió es renovarà per terços, cada dos anys. Les persones que en formin part ho faran a títol personal i tenint en compte el seu camp d'expertesa, experiència, equitat de gènere, entitat a què pertanyen i càrrec ostentat. Formada per un màxim de sis persones, els seus membres realitzaran una formació en ètica de 20 hores de durada.

La Comissió es reunirà mínim un cop l'any i quan sigui necessari. S'hi reportaran aquelles accions de la Federació o de les entitats membres adherides al Codi ètic que hi puguin entrar en conflicte, així com dubtes i suggeriments a petició expressa de les entitats i de la Federació.

Carrer Nou de Sant Francesc, 42, local
08002 Barcelona
Telèfon 93 272 14 51
info@salutmental.org
www.salutmental.org